Ն՝ 285 ՀԱՋԻՐԱՆ 16 ՀՈՒՄԱՍ 1878

ԹԷՐՋԻՄԱՆԸ ԷՖԷՐԵՐ

ԱՊՈՆԻ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ

ՕՏԱՐԱՏԱՅԻ ԻԶԽԻՆ

Միր սէնէլիք . . . . . 250 դրուշ
Ամիս այլրգ . . . . . 150 »
Իւր այլրգ . . . . . 70 »
Դայիմէ 100 դուրուշ հիսապիյէ։

ԿԻԼԻՍԱԹ ԻԶԽԻՆ

Միր սէնէլիք . . . . . 350 դրուշ
Ամիս այլրգ . . . . . 170 »
Իւր այլրգ . . . . . 90 »
Դայիմէ 100 դուրուշ հիսապիյէ։
Բօսթա իւնրէթի տախիլ տիր։

Մէվալիքի էֆենդիպիյէտէ վէ գայէ. մէ Ֆէտավիլ իթմէյէն վիլայաթտա, ապօնէ պէտէի վէ եախօտ բօսթա իւնրէթի, սիրքէյի խալիսէ օլարագ ախզ օլունանաղ տրր։

1 դրուշլուգ գայմէ

ԻԼԱՆԱԹ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր սաթրը իկիւն

4 ինճի վէ 2 ինճի սահիֆէլէրէ 10 դր։
3 իւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 6 »
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Գայիմէ 100 դրուշ հիսապիյէ։

ԻԽԹԱՐ. Պանգա, Շիրքէթ վէ ռումուրու սարրաֆիյէյէ այիտ օլան իլանաթլան պէհէր սաթրը իկիւն,

2 ինճի վէ 3 ինճի սահիֆէլէրէ 6 դր։
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »
Լիրա 100 դրուշ հիսապիյէ։

Մէվատտը Նաֆիսյա տայիր մուպահասաթ մէճճանէն գապուլ օլունաճաղը կիպի, տէրճ օլունմայան էվրագ, կպհիպինէ իատէ օլունամազ։

1 դրուշլուգ գայմէ

ՄԷՎԼԱՏՏԸ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՍՊԻՐԻՏՅԻ ՃԱՄԻ ԵՎ ՎԱԽԻՐՏՅԻ ՂԱԶԷԹԱ ՏԸԸՐ

Խտարէխանէսի Սթամպօլտա Ֆիւրքի խանընտա նուամէրօ 7 տէ վէ Մաթպասաը եիւնէ մէզքիւր խանտա նուամէրօ 26 տա տրր։ — Ղազէթամիզդա այիտ բեանֆէյի մէվատ հագգընտա, տօղրուտան տօղրույա խուարէխանէմիզտէ Տիգրան աղա ճիվէյէկեանա միւրաճաաթ օլունմասը լազըմ կէլէճէկի կիպի, բեանֆէյի մեքեաթիպին տարի անրն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ XԳ ՏՈՒՆԻՍ

ՀԱԼԸ ՀԱՋԸՐ

Ցիւնքի կէլէն թէլէկրաֆլար, գօնկրէնին ըէնկինի տօղրուսու էյի մէյտանա չըգարտը։

Թունատան Գարա տէնիզտէն Սօֆիայա գատար, պիր բրէնալիք Պուլկարիսթանը։

Եինէ Թունատան վէ Գարա տէնիզտէն Սէլանիք վիլայէթի հուտուտարընա գատար մուխթարիյէթը իտարէ իլէ պիր տէ պիր վալիլիք Պուլկարիսթանը, իսմի նէ օլուր իսէ օլսուն օ լազըմ տէյիլ։

Թունա պօյու գալէլէրինին վէ պէրիտէ օլանլարըն տախի հէտմի։

Պուլկարիսթանլարտա մուխթէլիթ տուէր էվրօբա ասքէրի իգամէսի. (մուվագգաթէն), քի, Սըրպ, Գարատաղ, Հէրսէք, վէ Պօնատան պիր նէ. վի գօնֆէտէրասիօն թէշքիլի իլէ Ավսթրիա Նէզարէթինտէ պուլունտուրմագ տէմէք տիր։

Տօղրուսու Այիսթէֆանօղահանամէսի բէք եօլունտա թատիլ օլունույօր, էյէր թատիլին մանարտը էվրօբա մուրախխասլարը զամմ աղնայօրլար իսէ։

Վէ է էր կէօրիւնէն քէյֆ հագիգէթէն գըլավուզ լազըմ կէլմէզ իսէ, Պէսարապիա վէ Անատօլու ճիհէթլէրինին տէ, պու եօլտա թատիլաթ կէօրէճէքլէրի. նէ տէ պաշգա իմարէ լազըմ կէլմէզ։

Լօրա Սալիզպիւրինին, ելօպա տէրճ օլունան մուխթիրէյէ «Պունա բէսմի նազարը իլէ պագըլամազ, վէ էհէմմիյէթի եօգ տրր» տէմէսի հագիգէթէն տօղրու պիր սէօզ իմիշ, չիւնքի գօնկրէ պունու տա բէք չօգ միլլեր կէրիտէ պըրագտը։

Պու ճիւմլէ իլէ, պու տէրէճէ ճէսամէթի օյան վուգուսաթլար չիմտիյէտէք կէօզիմիզդէն էօնիւնէ չէքիլէն բէրտէլերի երրթպ մահվ իտէր, վէ հէր չէյին հագիգէթինի կէօրէճէք գատար պատագին կէօզիմիզէ ըզգ վերէպիլիրսէ, վագաա թէէսսիֆ իթմէմէք գապիլ տէյիլ տիր, լաքին մէյուս օլմամագ գապիլ տիր։

Նասըլքի պաշգա վէսիլէլէր իլէ տէ չօգ տէֆա տէմիշիզ, վագաա զայաթմըզ պէօյիւք տիր, հատտէն աշըրը տրր, լաքին պու զայաթ եինէ չօգ քիչիւլիւր էյէր սօն օլաճագսա։ Գօնկրէ հէր նէ եաբար իսէ եաբսըն, պունուն սօն օլաճաղընա լազըմ կէլէն էսպապ վէ վէսայիլի տէ պէրապէր իսթիհսալ իտէր իսէ պէլքիմ թէվարիխտէ պիր տերէճէյէտէք մագուր օլապիլսին, լաքին մագալլահու թաալա պու տա սօն օլմայաճագ իսէ, պու կիւնքի կիւն էն շէրէֆլի իսմէր, աթիտէ լանէթլէ եատ օլունապիլիրլեր վէ չիմտիտէն պունու պէօյլէ քէյֆ իտէնլէր տէ զուհուր իտէյօր։

Պիզ քէնտի էֆքեարըմըզճա չիմտիքի Էվրօբա բօլիթիգասընան պաշգա պիր նէյթիճէ պէքլէմէզտիք, նասըլ քի պունուն թաֆսիլաթը տա եարընքի խիլասամըզտա կէօրիւլէճէք տիր։ Պու ճիւմլէ իլէ վագտա միւքէտտեր օլաճագ պիր հալտէյիզ, ֆագաթ մէյուս օլաճագ հալտէ տէյիլիզ, վէ մէյուս տա օլմամայըյըզ, պու կիպի շէյլէր իլէ սիւզմէն, իւզերիմիզէ պիր թէֆավվուզ իտինմիշ օլապիլիր. ֆագաթ պիզի եէնմիշ օլամազ, պիզի օղէման եէնմիշ օլուր, նէ զաման քի քի մէյուս օլուր, եա պիր մէյուսյէթ ալամէթի կէօսթէրիրսէք։

Ասրըմզընը թէվարիխինտէ պիզէ հէմ իպրէթ հէմ թէսէլլի պուլաճագ բէք չօգ էմսալլեր վարէղճիւմզէ, պիրինճի Նաբուլէօն պիր հաֆթատա պիւթիին Բրուսիայը զապթ իթտի, Բրուսիայը մահվ իթտիմ զանն իթտի վէ էօյլէ տէ զանն օլունտու։ Այթմըշ սէնէ սօղրա, Բրուսիա Ալէմանիա իմբէրաթօրլուղու ինզըմամը իլէ Էվրօբանընը պիրինճի տէվլէթի օլուպ, օ պիրինճի վէ պէօյիւք Նաբուլէօնուն պիրատէրզատէսինի տէ հարպ եէսիրի ալուպ աղ գալտը Ֆրանսայը տա 1808 Բրուսիասընա պէնզէթէճէքտի։

Հէր նէ վագթ միւրատ օլունուր իսէ նիհայէթ իւչ կիւնտէ մէմալիքինին հուտուտու տօլաշըլըը օլան պիր Բրուսիա, ալթմըշ սէնէ զարֆընտա պուրալարա կէլէպիլտիյի հալտէ օնատան ագալլի ալթմըշ գաթ վիւսաթը օլուպ, հալա Ասիա, Էվրօբա վէ Ամերիգա գըթալարընտա մէմալիքի ճէսիմէ յէ մալիք օյան պիր տէվլէթ պէշ օն սէնէ զարֆընտա նէլէր օլամազ ճաապա, իլա պէօյլէ պիր նումունէ տէ կէօզիւ էօնիւնտէ օլտուղու հալտէ։

Շիմախյէտէք մէսլէքիմիզի պիլէնլէր, եախօտ պիլմէյիպ տէ կէօրէնլէր, պու քէլամլարըմըզ իչիւն միւտահէնէ սէօզլէրի տիր տէյէմէզ զանն իտէրիզ, պունլար հագիգէթի հալի միւպէյէին քէլամլէր տիր. ամմա պիզ էվվէլքի կիպի հալա զաֆլէթտէ պուլունուպ տա իթթիֆատէ իթմէյէճէքմիշիզ, օ վագըթ պու տա սօն օլմատըղը հալտէ, մէսուլ իտէճէք պիզիմ քէնտիմիզտէն պաշգա պիր հիյէթ տահա պուլապիլիրմիյիզ աճապա։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Ազգանս Հավաս

Տէնէ Ընէլիէ-ֆլոր

Պէրլին 26 հաղիրան. — (չարչէնպիհ). — Գօնկրէ, Բուլգարըն Ռումէլիի ալթը այ վէ Պուլկարիսթանը տօգուզ այ զարֆընտա թախլիէ իթմէլէրինէ տիւնքի կիւն գարար վերտի։ Բուս ասքէրինին կէրի չէքիլմէսինէն սօնրա, էյալաթը մէղքիւրէ, Էվրօբա տէվլէթլէրինին ասքէրլէրինտէն միւրէքքէպ պիր մուխթէլիֆ օրտու թարաֆընտան մուվազզաթէն զապթ օլունաճագ տրր։ Պունտան գաթինազար Գօնկրէ գարար վերտի քի, Տէվլէթի Ալիյէ թարաֆընտան ազա օլունան կէօմրիւք վէ թիճարէթ անտնամէլէրի Պուլգարիսթան վէ Ռումէլի հագգընտա տախի մէրի իւլ իճրա օլաճագ տրր։

Պէրլին 26. — Պուլգարիսթանըն վէ Ռումէլինին հուտուտունու թայինէ մէմուր օլան ասքէրի օսմանօղլու պօնսօյօսլարտան միւրէքքէպ պիր զօմիսիօն իլավէ վէ թէրֆիզ իթմէէ Գօնկրէ գարար վերտի։ Կունան մուրախխասը Մ. Տէլիեանէ, Գօնկրէէ գապուլ օլունաճաղընա տայիր պու կիւն ըէսմէն մալիմաթ ալը։ Ռումանիա մուրախխասլարը, Գօնկրէ ազալարընտան պազըլաքընա պիր լայհա թագտիմ իթտիրէր։

Պէրլին, 27. (ըէնչէնպիհ). — Գօնկրէ տիւնքի իճթիմաընտա Պուլգարիսթան մէսէլէսինի թէքմիլ իտուպ ճումասյա գատար միզաքէրաթը թաթիլ իյլէտի։ Տիւնքի իճթիմաա թէմայիւլաթը սուլհբէրվէրանէ թէզայիւտ իթմիշ տիր։ Սայիր նօգթալար հագգընտա իթթիֆագ հուսուլէ կէլէճէյի իսմիտի գուվվէթլէնմէքտէ տիր։

Բարիս 26. — Տէպա զազէթասը, Գօնկրէնին մուամէլաթընը չէտիտէն գրիթիթա, վէ Պաթումու թէսլիմ իթմէքլէ ինկիլիզ մէնաֆիինի թէրք իթմիշ օլտուգլարընտան տօլայը ինկիլթէրրա մուրախխասլարընը թազպիհ իտէյօր։ Մէզքիւր զազէթա Աւսթրիա ալէյհինտէ տախի իտարէի քէլամ իտէրէք տէեօր քի, մատէմ քի Վարնա վէ Սօֆիա Բուսլարա թէլիմ օլունուեօր, Պալգան հուտուտու ճիտտի պիր հուտուտ օլամազ։ Պուլգարիսթան Բուսլարընը Նուֆուզու թահթընտա գալաճագ վէ Ռումէլիի Շարգիտէ պիր հարէքէթ չըգարաճագ տրր։ Նասըլ քի Սըրպիա պունտան ազտէմ Պօնա վէ Հէրսէք էեալէթլէրինտէ չըգարտը իսէ։ Տէպա զազէթասը, խաթմը քէլամ իտէրէք, Գօնկրէնին տախի Տէրսաատէթ գօնֆէրանսընընն տիւշտիւիս խաթալարա տիւշմէքտէ օլտուղունու պէեան իտէյօր։

Լօնտրա 26. — Թայմզ Պէրլինտէն ալարագ չու թէլէկրաֆը տէրճ իտէյօր։ — Գօնկրէնին տիւնքի իճթիմաընտա Ֆրանսազ մուրախխասլարը, Բուսլարընը պատէթ թատիլ թագտիմ իտուպ ինկիլիզլէրին ըէտտ իթմիշ օլտուգլարը պիր մատտէյի թէպտիլ իթմէէ ռէմուր օլմազլա, պու մատտէյի չու սուրէթլէ թատիլ իթտիլէր։ — «Պապը Պլի, միւնհասրրէն ասքէրի մունթազամէտէն իպարէթ օլմագ շարթըյլա իսթէտիի գատար ասքէրլէ, Պալգանլարը մուհաֆազա իթմէյէ գաթիէն հաֆզը վար տրր։» Ֆրանսըզլարը թէքլիֆ իթտիքլէրի չու սուրէթ միւթթէֆիգէն գապուլ օլունտը։ Պուլգարիսթան վէ Ռումէլի, պիր հուրրիեէթի քեամիլէի սիեասիեէ վէ տինիեէեէ նայիլ օլաճագ տրրլար։

Մատրիտ 26. — Դրալիչա պու կիւն վէֆաթ իթտի։

Պօ սազահ ալնան Բէլէկրաֆը

Պէրլին 27 հազիրան. (ըէնչէնպիհ). Պուլգարիսթանընն Պապը Ալիեէ վէրկի վէրմէսինի վէ տույունու Օսմանիեէնին թէէտիեէսինէ իշթիրաք իլէմէսինի Գօնկրէ պու կիւն էսասէն գապուլ իլէճէ։ Պունտան դաթինազար Գօնկրէ գարար վերտի քի, Պուլգարիսթան, ահալի թարաֆընտան ինթիխապ օլունմուշ վէ տուէլի մուազզամանընն մուվաֆֆագաթլը Պապը ճանիպի Ալիտէն թանշրմըշ պիր բրէնս թարաֆընտան իտարէ օլունաճագ վէ պու բրէնս Պապը Ալինին թապիիեէթի թահթընտա պուլունաճագ տրր։ Ռումէլինին մուխթարիեէթի, մուխթարիեէթի քեամիլէ օլմայաճագ, վէ ֆագաթ պու էյալէթին ասքէրի միլլիեէսի պուլունաճագ տրր։ Ալէյհումում չէօյլէ իթթիգատ օլունույօր քի Գօնկրէ Պալգանլարտան պէտէն պէրի թարաֆտա Թիւրքիայը միճճատատէն թանզիմ իթմէք իսթէմիշ տիր։ Թէէմին օլունտուղունա կէօրէ, լօրա Ֆիգընֆիլտ Պաթումուն Ռուսիաա թէրքինէ մուխալիֆէթ իթմէքտէ տիր։

Լօնտրա, 27. — Մօրնինգ Բոսթ, Պաթումուն Օսմանլըլար էլինտէ գալաճաղընը զանն իտէյօր։ Թայմզ տէյօր քի, Օսմանլը մուրախխասլարը Եունանիսթանա արագի թէրք օլունմագ սէօզիւ աչըլըր իսէ գօնկրէյի թէրք իտէճէքլէրինի պէյան իթմէքտէ տիրլեր։ Տէյլի Նիւզուն խապէր վերտիկինէ կէօրէ բրէնս Կօրչագօֆ, պունտան պէօյլէ գօնկրէ միւզաքէրաթընտա հազըր պուլունմայաճաղընը, գօնկրէնին սօն իճթիմաընտա պէյան իթմիշ տիր։ Պինաէն ալէյհ գօնթ Նուվալօֆ պիրինճի մուրախխաս թանըլմըշ տրր։ Բրէնս Կօրչագօֆուն պու սուրէթլէ գօնկրէտէն չէքիլմէսի տէյիլ եալընըզ նամիգաճլըը սէպէպիյլէ տիր։ Իլլա, Ռուսիանընն իթտիյի միւսաատէլէրին թագպհ օլունմասընա մէպնի իմիշ։

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Ցիւնքի կիւն զաթը հազրէթի բատիշահինին բիասէթի թահթընտա քեաֆֆէի վիւքէլայը ֆիխամ իլէ Սատրազամ վէ Շէյխիւլիսլամ վէ սերասքէրի մագուլլարտան միւրէքքէպ ֆէվգէլատէ պիր մէճլիս ագտ օլունուպ, պիր գաչ կիւնտէն պէրի Պօսնա վէ Հէրսէք մէսէլէսի իւզերինէ մէճլիսի վիւքէլանընն միւզաքէրէ իթմէքտէ պուլունտուղու մէվատտ արիզ ու ամիգ թէզէքքիւր վէ թէտգըգ օլունմուշ, վէ վ-էբընն պէյանընա նազարէն, ահվալը հազըրէյէ կէօրէ տէվլէթին մէնֆաաթընա մուվաֆֆըգ պիր գարար իթթիխազ պույուրուլմուշ տուր։

— Տէրսաատէթ Ալմանիա սէֆիրի բրէնս Բայս ճէնապէրի Վիէննա սէֆարէթինէ թային օլունուպ, պու կիւն հարէքէթ իտէճէյինտէն, տիւնքի կիւն Եըլարզ սարայը հիւմայունունտա հուզուրու հազրէթի Բատիշահիյէ չըգըպ, վէտանամէլերինի իպրազ, վէ Ալմանիա սէֆարէթի մլուսթէշարընը, մասլահաթկիւզար սըֆաթըյլա թագտիմ իթմիշ տիր։

Ճէրմանէի Հավատիստէ օգունտուղունա կէօրէ, Ալմանիա տէվլէթի չիմտիլիք Տէրսաատէթ սէֆարէթինէ քիմսէեի թային իթմէյիպ, մասլահաթկիւզարը միամիլէյհ վասիթասըյլա մէսալիհի սէֆարէթ բույէթ օլունաճագ, վէ իլերուտէ պիր ժէնէրալ, օրթա էլչի սըֆաթըյլա Տէրսաատէթ իզամ գըլընաճագ իմիշ։

— Այա Սթէֆանօս ահալիսինին պէօյիւք գըսմը, տէնիզ համամը մէվսիմինտէ էօթէյտէն պէրու խանէլերինի քիրայա վերմէքտէ օլտուգլարընտան, չու քեարլարընա զարար իրաս օլունմամասը իչիւն Այա Սթէֆանօս ահալիսի թարաֆընտան ժէնէրալ Թոթլեպէնէ վուգու պուլան խաթիտա իւզերինէ, ժէնէրալը միւշարիէյհ Այա Սթէֆանօս խանէլերինտէ վէ ճիվար մահալլերտէ իգամէթ իթմէքտէ պուլունան ասքէրի կէրիյէ կէօնտէրմիշ տիր։ Վէ չիմտի Այա Սթէֆանօստա էրքեանը հարպիյէ հէյէթինտէն մատտա սայիր Բուս գալամըշ տրր։ Այա Սթէֆանօստաքի Բուս ասքէրինին պիր գըսմը եարըմ Պուրգասա վէ պիր գըսմը տախի Զաթալճայա սէֆիգ օլունմուշ տուր։

Այա Սթէֆանօստաքի սանտրգլար իլէ էվրագ վէ միւհիմմաթը, Զաթալճայա նագլ իթմէյէ պաշլանըլմըշ տրր։

— Ան ասլ Պէլճիգալը օլան միրիլիվա էմին բաշա պու տէֆաֆվէֆաթ իթմիշ տիր։

— Բուսիա խասսա օրտուսունուն իչինճի ֆըրգա զապթանը, էօնիւմիզտէքի բազար կիւնիւ իչին Պէօյիւք ատատա պիր զիսֆէթ թէրթիպ իթմիշէր տիր. պէօյիւք ժէնէրալլարը էքսէրիսի պու զիսֆէթտէ պուլունաճագլար տրր։

— Բարիստէքի էքսբօզիսիօն միւնասիպէթիյլէ քիչատ օլունաճագ սըհհիթէ գօնֆէրանսընա, Հիլալը Ահմէր ճէմիեէթի թարաֆընտան Պարթօլէթի վէ Բէյտիմալճեան էֆէնտիլէր մէմուր օլտուգլարընտան պիր գաչ կիւնէ գատար Բարիսէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իտէճէքլէր տիր։

— Ֆէրրիգ Ինկիլիզ Պէյքէր բաշա հազրէթլէրինին իսթիֆա իթտիեինի Օսմանլը զազէթասրը բիվայէթ իտէյօրլար։

ՏԷՎԼԷԹԸ ԱԼԻՕԼԷՆԻՆ ԻՍԹԻԳՊԱԼԻ

282 նումէրօտան պագիէ վէ խիթաս

Կէրէք 1839 տա վագի Թանզիմաթը խայրիէ, վէ կէրէք 1856 Բարիս ահտնամէսի, տէվլէթը Ալիյէնին իսթիգպալինի թէէմին իչիւն իթթիֆազ օլունան թէտապիրի տուէլիյէտէն մատուտ իսի. լաքին պունլարըն իքիսի տէ պու թէէմինաթը հասըլ խէմէտի։ Հէլէ 1856 ահտնամէսի իլէ, տէվլէթը Ալիյէ հուգուգու ումումիյէի էվրօբայա տախիլ օլտու տէյի տէ մինէթտար իտիլտի. Նէ ազիմ խայալաթ։ Զիւնքի պու հուգուգու ումումիյէյէ տուխուլիմիզ լաֆզի օլմայըպ տա ճիտտի օլայրտը, թէմամիյէթ վէ իսթիգլալիյէթիմիզէ ըայէթ օլունմագ լազըմ կէլիրտի, լաքին չիմտի 1878 տէ պունուն մուղայիրի կէօրիւնիյօր։

Էվրօբա գօնկրէսյէ թէճէմմիւ իթմէզտէն օ գատար 1856 Բարիս ահտնամէսինտէն պահս օլունտուքի. իչիթէ իչիթէ գաֆալարըմզ չիշտի; լաքին չիմտի պունուն լագըրտըը պիրէ օլտուղու եօգ. հաթթա մուղայիրի օլարագ Ալյիսթէֆանոս մուահէտէսի տիր գօնկրէտէ մէվզուու պահս օլան մոգահէտէ։

Շիւպհէսիզ պուն տա երինէ տէվլէթը Ալիյէնին իսթիգպալինին թէէմինի իչիւն տիր; չիւնքի Շարդ մէսելէսի տէնիլէն պայգա պիր չէյ տէյիլ տիր իլլա տէվլէթը Ալիյէ իսթիգպալինին թէէմինի։ Պու տէֆա մէսելէյը չարդիյէ սիւրէթը գաթիյէտէ հալ օլունանագ տէյի Էվրօբատան տէֆա տէֆա իյան օլունտու վէ պու ուղուրա միւթէհայդանը էվիայը ումուրու Էվրօբատան էօյլէ տէ պիր գօնկրէ թէչքիլ օլունտու քի, պու տէհրին վէ պէյբիմ տուհուրու սապրգանընն տախի պիրինճի գօնկրէսի օլան 1815 վիէննա գօնկրէսինէ մանէնտ թուութուլյօր, մէվֆուտ իմարէթլէր միւլքէճ տէ սէլահիյէթճէ տէ պէօյիւթիւլիւյօր, եէնի իմարէթլէր, մուխթարիյէթլէ իտարէլէր, հուգուգլար, գանունլար, նիզամլար. ըսլահթլար թէտարիք օլունույօր, տէվլէթը Ալիյէտէն միալի նամէսպուգ պիր թագրմ ֆէտաբեարլըգլար թաչէպ օլունույօր, պունլարըն ճիւմլէսի նէ իչիւն, չիւպհէսիզ տէվլէթը Ալիյէնին իսթիգպալինին թէէմինի իչիւն։ Լաքին պունլարտան տա պու թէէմինաթ հասըլ օլաճագ մը ահտապա։ Գաթէն մէմուլ իտէմէյիզ, չունքի պիզճէ պունլարըն ճիւմլէսի տէ, երինէ խայալաթ տըր։

Իչթէ խապաթը։ Ճիւմլէնին մալիւմիւ տիւր քի, էն պէօյիւք տօսթումզուդ օլան ինկիլիզ տէվլէթի, պիզի Ռուսիա թաարրուզաթընատան գուրթարմագ իչիւն պէրրի վէ պահրի նէ պէօյիւք մուհարէպէ թէտարիքեաթը կէօրտիւ, վէ էյէր մուհարէպէ ջալյըրը նէ գատար մի տտէթ տէ տէվամ օլունահագ՝ տը, նէ միլիօնլար սարֆ օլունահագտը, նէ տէ գանլար տէօքիւլէճէքտի, բէք միւհթէմիլ իտի քի, իլէրիւտէ պաշգա տէվլէթլէր տէ պու մուհարէպէյէ տախիլ օլսունլար, վէ իշ տահա պէջիւսիւն, տահա զիյատէ գանլար տէօքիւլիւն, թէլէֆաթ օլսուն, նիհայէթ Ռուսիա տա թէքմիլ մագհուր վէ բէրիշան օլսուն։ Պունլարըն ճիւմլէսի նէ իչիւն օլահագտը. չիւպհէսիզ մէսելէյը չարդիյէնին սիւրէթը գաթիյէտէ հալի իչիւն, եանի թէմամիյէթ վէ իսթիգլալիյէթիմիզին մուհաֆազասը իլէ իսթիգպալիմիզին թէէմինի իչիւն։ Պէյհիւտէ զահմէթ, վէ սըրֆ խայալաթ։

Միւդատ պու իսի իսէ, նէ լազըմ ըտը պու գատար մուհարէպէ, պու գատար թէլէֆաթ, վէ մուհարէպէ օլմատըը հալտէ նէ լազըմ ըտը պու ճէսամէթտէ պիր գօնկրէ, վէ միւրհէ վէ իտարէճէ պու գատար ֆէվգէլ ատէ թէպտիլիքլէր. պունա օ գատար գօլայ պիր եօլ վար ըտը քի, չիմտի եազըրզըմզատա, օգույանլարըմզ տախի թաճիւպտէ գալըպ չալըրաճագ։

Նէ հաճէթ իտի քի, կէրէք սայրը տէվլէթլէր վէ կէրէք ինկիլիզ պինլէր իլէ ասքէր թէէֆֆիսին վէ միլիօնլար իլէ վերզլար սարֆ իթմէսին. նէ հաճէթ իտի քի, պիզ տէ պիր թանգըմ մէմլէքէթլէրտէն օլալըմ, վէ պիր թագրմլանտա տա հիչ նուֆուզումուզ գալմամըշ կիպի օլսուն, բէք քիւչիւք պիր ֆէտաբեարլըգլա պու մաթլուպ իգթիզասընատան տա զիյատէ հասրլ օլապիլիր իտի։

Մէնէլա ինկիլիզ, սօգագտա գավկա իտէն պիր գաչ սէրհօշ մարնէլլերինի, վէ եախօտ պիր գաչ եիւզ զուրուշ ալաճագ վերէճէյի օլան մալթըզլարընը պիզիմ մէհքէմէլէրիմիզէ թէսլիմ իտէյիտի, պու մուհարէպէլէրտէն հասրլ օլաճագ շէֆիճէլէրտէն տահա չօգ պէօյիւք նէթիճէլէր հասրլ օլուրտու, թէմամիյէթ վէ իսթիգլալիյէթիմիզ տահա զիյատ մուհաֆազա, վէ իսթիգպալիմիզ տահա զիյատէ թէէմին օլունմուշ օլմուրտու։

Ցահա աչըզընը տա սէօյլէյէլիմ. պիր ըսլահթ տավասը տըր գօնուլյօր օրթայա, խրիսթիանլարըն հալի տէ պունա պէհհանէ իտիլիյօր, էօյլէ պիր ըսլահթ հասրլ օլաճագ ըվասը ինկիլիզ մի քի թէպպայը չահանէնին միւսլիմ ղայրի միւսլիմ էն միւթէպէրինին էն պէօյիւք տասավիր հուգուգյէլերինէ վէ միճազաթը թէրհիգիյէլերինէ տախիհիւրմ ալտըն մէհքէմէլէրիմիզ, թէպանայը էճնէպիյէնին տախի էն քիչիւք պիր հուգուգ տավալարընա եա էն քիչիւք միճազաթը թէրհիգիյէլերինէ թէրհէմանլարը հապըր օլմայարագ տա հիւքմ իտրուպ, հիւքմիանի նէ իճրա իտէպիլիրսինիզ։

Ինկիլիզ վէ Էվրօբա պիզիմ ղորումուզա սէլլէր կիպի գան փէքիւպ, միլիոնլար իլէ լիրալար սարֆ իտէճէյինէ, պու քիչիւք ֆէտաքեարլըգա իտէյիտի պիզ վէ եունան կիպի պիր տէվլէթ։ Եախօտ Ռումանիա կիպի պիր իմարէթէ վերմիյի պիր հնազուգու պիզտէն էսիրկէյիպ տէ պիզի օնլարտան տա աչըզը թուրմայյոբ, հագգըմզատա տահա սաղլամ վէ տահա սահիհ պիր թէվճիհ կէօսթէրմիշ օլուրուտու։ Իմտի նէչէյտէք քի, մէմալիքի չահանէտէ էճնէպի թէպպայը իսթիգլալ ալթընտա պուլունաճագլարտա, օ վագթա գատար տէվլէթիմիզտէ նէ իսթիգլալ օլապիլիր նէ տէ թէմամիյէթ։ Նէչէյտէք քի թէպպայը խաս, էճնէպի թէպպասընատան աչաղը պիր տէրէճէտէ պուլունաճագտա, հիչ պիր ըսլահթ պու մատունիյէթէ պիր թարգիյէ օլմազ։

Նէչէյտէք քի էճնէպի էմլաքինէ, ագարընա, մաղազասընա ինիրլիզ օլուպ տաղ թէպպանընը էմրինէ ագարընա մաղազասընը կիրիպիր օլտը սա, Գուլկարիսթանա հուտուտ գաթ իթմէք վէ Ռուսիայա արազի թէրք իթմէմէյէ չալըշմագ պէյհիւտէ զահմէթ տիր, չունքի մէմալիքին իչինտէ ինկիլթէրրալար, Ֆրանսալար, Ալէմանլարալար, Ասթրիալար վէ Իթալեալար վար տէմէք տիր։

Նէչէյտէք քի էճնէպինին հարտարընը թէպտա եարամայագ ճագ էճնէպինին սաթտըզընը թէպտա սաթամայաճագ, վէ էճնէպէյէ վերիլէն իթիպար վէ էմնիեթիէր թէպտայա վերիլմէյէճէք. պիզէ միսթագիլ պիր տէվլէթ իւնվանը վերիլմէսի տէ խայալաթ տըր։ Պիզ պունա սէվինճէճէք վէ իֆթիխար իտէճէք հիչ պիր շէյ կէօրմէյիզ։

Իչ եիւզ սէնէ ադտէմ պիրէր վէսիլէ իլէ պիր գաչ ֆրէնկէ վերիլէն իմթիազաթա չիմտի պիր գաչ եիւզ պին վէ իլէրիւտէ պիր գաչ միլիոն ֆրէնկ իչիւն տէ տէվամ օլունաճագսա, պիզիմ իչիւն իսթիգպալ եօգ տէմէք տիր։

Լաքին նիչիւն պու պէօյլէ օլայօր, վէ պունատա գապահաթ քիմին տիր աճապա, գապահաթ թէքմիլ պիզիմ օլտուղունա հալը հազըրըմզը բէք թամ ճէվապ վերիր։

Բարիս ահտնամէսի մաղազաթալարը միթալաա օլունտուգտա, րանա մարիւմ օլուր քի, պու մէսէլէյի մերհուում Ռաֆի բաչատախի Բարիս մէշվերէթինէ արզ իթմիշ տիր։ Օ վագթ քի, էճնէպի մուրախասալարը պունա բէտտա իլէ ճեվապ վերմիշ օլայրար, պիզիմ գապահաթմըզ օրմազ ըտը, ղաբին նէ տէտիլեր օ վագթ էվրթրա մուրախասալարը, պիզ պու իմթիազաթը թէրք իթմէյի էճաբէն գապուլ իտէրիզ լաքին պիրտէն պիրէ թէքմիլինի թէրք իտէմէյիզ, վէ պունու մէմալիքի Օսմանիյէտէ հասրլ օլաճագ ղալատհաթա թանգի իտէրիզ, պիզ բէյտէր բէյ եարբն ըսլահթիչիլը, պիզ տէ բէյ տէր բէյ թէրք իտէրիզ իմթիազաթմըզը տէտիրէր։ Պիզճէ գալա պիզիմ Բարիս ահտնամէսինտէն իսթիֆատ իտէճէյիմիզ էն մուհիմ մատտէ պու իտի. պինանէն ալէյհ, հիչ պիր ըսլահթ հասրլ իթմէտիքսէ տէ պիզիմ տիր գապահաթ, հասրլ իտէպ տէ, հասրլ օլանը իպրազ իտէրէ ալէօղերինտէ տուրմալաը Էվրօբալըլարատան տավատիմէտիքսէ երինէ պիզիմ տիր գապահաթ։

Իմտի, զանընը ահիզանէմիզէ, Գօնկրէտէն ճեր նէ մէրթէպէ ֆեատաքեարլըգա պաշըմըզը գուրթարաճիսէ տէ, էյէր պէօյիւք քիչիւք հէր տէվլէթտէ կէօրիւլտիւյիւ կիպի թէպպայը խաս թէպպայը էճնէպիյէ մատունունատա պուլունմայըպ, Ֆիչ տէյիլ իսէ անլէր իլէ միւսավի օրմայաճագտա։ տէվլէթը Ալիյէ Իչիւն երինէ իսթիգպալ եօգ տուր տէմէյէ մէճպուրուզ, վէ պու տա չոգ իքի պէօյիւք սէպէպլէ։

Պիր քի, Էվրօբա տէվլէթլերի քէնտի թէպպալարընը հալա իմթիազա միւհթաճ կէօրտիւքճէ, տ մէք օլուր քի ըսլահթը տախիի էմիզէ հալա էմնիյէթ իթմէյօրլար. վէ պուն էմնիյէթ օլմատըգճա՝ պիզիմ իսթիգպալիմիզի տէ ֆէճէմ ինէճէյէճէքլէր. չունքի տայիմա մուարազայա ալդըգ դաբուլար պրաղըմըզ ջաճագ տըր։

Պիր տէ քի, պիզ, տէվլէթին խաս թէպպալարը, հանկը միլլէթ վէ մէզհէպատէն օլուրսագ օլալըմ, քէնտի միլլիմիզտէ վէ քէնտի վէթանըմզատա էճնէպիլէրի պիզատէն իմթիազը կէօրտիւքճէ, տէվլէթի պիզատէ նէ եարսա խոշնուա օլամայըզ, չունքի պու պիր հիսսի թագիի տիր, վէ թագիթթա կիւլէճէ չէգէլմագ, վէ վագտա հանկը խանէտան էվլատը քէնտի լամանէսինատ, խարբճատան կէլէճէք քէնտինտէն զիատէ հուգուգ վէ իմթիազաթ վերիլտիյինի կէօրիւպ տէ, միանֆէլ օլամագ։

Իմտի, պիզճէ մէթպուումուզ օլան Տէվլէթը Ալիյէնին թէէմինի իսթիգպալինի անճագ պու մազարրաթըն քիւլլիէն տէֆ վէ իզալէսինտէ կէօրիւրիւզ։

Պունատա տէվլէթէճ տէ այիտ ֆէրայիզէր պուլունուպ, ահալիյէ տէ այիտ օլանլարը վար տը։ Պուլունտուղումուզ տայրէ զազէթա մուհարրիրլիյի տայրէսի օլտուղունտան, տէվլէթէճ այիտ ֆէրայիզտէն պահս իտիպ տէ, պունա իրայէյի թարիգ իթմէքլիյի թէճվիզ իտէմէյիզ. պինանէն ալէյհ եալընըզ պուլունտուղումուզ հալին իճապընը պէեան իթմէքլիք իքթիֆա իտէրիզ։

Լաքին ահալիյէ եանի վէթանտաչարրմըզա բէք չօգ չէյ տէյէպիլիրիզ վէ տէմէկիյիզ տէ, չունքի Տէվլէթը Ալիյէնին իսթիգպալի ճիւմլէ ահալինին իսթիգպալի տէմէք տիր, վէ անընը թէէմինէ ճիւմլէ ահալի տէ տէսթիկրը օլմալը տըր։

Պու պապտէ ահալիյէ թէֆհիմ օլունանագ գազիյէլեր բէք ինճէ տիրլօմթլըգլարա, բէք տագիգ էլֆազլարա տա միւհթաճ տէյիլ տիր։

Տէվլէթ, մուգավէլէնամէլեր վէ ահտնամէլեր (գաբիթիլասիոնլար) ահքեանը ալթընտա պուլունտուղունտան, էճնէպի թէպպաալարընը իմթիյազը թուրմագ իւղրէ մուամէլաթը ըէսմիեէսինտէ պիր մէճալուրիյէթ թահթընտա տըր, լաքին ահալինին ահալի իլէ վէ թէպպանընն թէպպա իլէ օլաճագ մուամէլաթը պու գապիլտէն օլմատըղընտան, անլէրտէ պու մէճալուրիյէթ եօգ տուր։ Ահալի, քէնտի վէթանտաչընա տա, միսսաֆիրինէ տէ այնը մուամէլէյի իպրազ իտէպիլիր, վէ իմմէքլէ ասախի մէֆրուզ տուր, պունու պիր էմալ իլէ տախի տահա գօլայ աղնաթապիլիրսիզ։

Էկէչէն սէնէլերին պիրինտէ, Ֆրանսըզ թէպպասընատան օլուպ, եէքլի դէյլաֆէթինտէ եանի պաշընա ֆէս կէչինմիշ օլան պիր չախս իլէ պիր ասքէրի պէօյիճէք զաչ պիթ պէյնինտէ պիր միւնազասա զուհուր իտիպ, ասքէր պու ֆէշլէտ սէօյէր սայար վէ զալիպա էլ տէ գալտըրըր։ Ֆրանսըզ թէպպասընատան օլան չախս պիթթապի գանէլերիասընա չիքեայէթ իտիպ, մուճիպինճէ Պապը Ալիյէ թագրիր վէ քէյֆիյէթ Պապը Ամերասքէրիտէ մուհաքէմէյէ իհալէ օլունուր։

Թէրճէման հազրը օլտուղու հալտէ վագի օլան իսթինթագտա զապիթ վուգուու հալի ինքեար իտէմէյիպ, ֆագաթ թէպրիյէյի զիմմէթ իթմէք իւզրէ թէրճէմանա նէ՝ տէսէ էյի.

«Պունա ֆէս կէչինմիշ օլտուղունտան, Ֆրանսըզ Ռէպասընատան օլտուղունտա պիլէրսիզ։»

Ցիմէք քի, թէպպայը տէվլէթը Ալիյէտէն օլտուղու հալտէ, սէն պիր զապիթ օլաճագ ատամ, սէօյմէյի սայմայը պիր գապապ հաթ սայմաեօրսուն տէյէրէք, թէրճէման, զապիթի թէքտիր իտուպ, հագգընտա հիւքիմէթտէն տահա պէօյիւք պիր թարզիյէ վէ թէտիպ թալէպ իտէր։

Իչթէ պիզիմ տէ ահալիյէ պունտան պաշգա պիր տէյէճէյիմիզ եօգ տուր, եանի էճնէպի թէպպալարընը թահթը իմթիազատա պուլունտուգլարընատան միչթէքի օլուպ տա, օնուն էօճիւնիւ վէթանտաչարընատան արմազա օ գատար զիատէ պիր զայրէթ կէօսթէրմէմէլէրի։

Զիւնքի պէօյլէ օլմատըգը կիպի, էճնէպիլէր հիչ պիր վագթթ իմթիյազաթլարընատան ագիթ օլմամազլար, վէ տէվլէթ հէր նէ վագրթ պունուն ֆէսխինի թէքրիֆ իթմէք, ճէվապ պուլուրլար տէմէյէ քի, պիզ պու իմթիազաթը թէրք իթտիյիմիզ կիպի, պիզ տէ սայիր խրիսթիանլարա օլան մուամէլէլէր օլաճագ, պիզէ տէ սէօեէճէքլէր, պիզէ տէ տէօեէճէքլէր, պիզէ տէ չունու պունու տէյէճէքլէր, պիզ տէ պու տինպայէթի գապուլ իտէմէյէճէյիզ։

Լաքին մատտէ եալընըզ սէօյմէտէ տէօյմէտէ տէ տէյիլ տիր, բայէթի ճիհէթի տէ պու թէֆֆերրիւգիւ գապուլ իթմէմէլի տիր։ Պիզ տէմէ յիզ քի էճնէպիլէրէ տայիմա մուամէլէյը թահզիրիյէ իճրա օլունուն, անճագ չունու տէրիզ քի, էճնէպիլեէ նէ տէրլճէ բայէթի իտիյօր իսէք, հիչ-օրմազ իսէ, պիրի պիրիմիզէ տէ օ գատար պիր բայէթի կէօսթէրէլմ. վէ էճնէպիլէրէ ամնի օգ, ջէֆի, վէ բարտան տէտիյիմիզ կիպի, պիրիպիրիմիզէ տէ օ վասֆը գատլանալըմ։

Պու պիր քիչիւք պիր չէյ կէօրինիրէր իսէ տէ, պիզճէ էֆէնդիլարը օրթատան գալարրատաճագ պիր վասիթա վար իսէ օ տա պու տուր. պու էֆէնդիլարը մէյտանտա օլտուգճա, էվրօբա տէվլէթլերի պիզէ հէր նէ իւնվան վերսէճ լազիպ օլուպ ճիտտի օլամազ. վէ ճիտտի օրմազտգճա տա իսթիգպալիմիզը թէէմին դուրմազ ալամագ։ Ըսլահթը տախիլիյէմիզ իչիւն նէ գատար զանընը նիզամլար եարբլա, իսլամ իլէ խրիսթիյան պէյնինտէ միւսավաթա նէ գատար վասիթալար ատրանսա, իսլամ տա խրիսթիյան տա էճնէպի թէպպաալէրինտէն էտնա մերթէպէտ թութուլուզու հալտէ հէպ պոյ տուր։ Ասըլ միւսավաթ պունատա լազըմ տըր, հաթթա մուսավաթտան տա զիատէ պիր չէյ։

Էվրօբատա նէ գատար տէվլէթ վար իսէ, պիրա իսթիտնա ճիւմլէսինին գավանին վէ նիզամաթընտա օլան պոզը իմթիազաթ քէնտի թէպպասը հազգընտա մէրի վէ ճարի տիր, վէ բէք չօգ չէյիզէրտէ էճնէպինին թէպպասը խաս գատար սէլահիյէթի եօգ տուր։

Էյէր Էվրօբա պիզի տէ հուգուգու ումումիյէյի Էվրօբայան հագիգէթէն տախի իթմիշ օլայրը, էվվլա պու հազգը պիզէ վերմէլիտիր՝ Նէյէ եարար պիզէ Մոռէոնի, Ամիե վէ Լուլանդի վերմէսի, նէ զաման պաշատ իֆատ իթտիյիմիզ վէճհիլէ պիր մարնէլինի տախի պիզիմ հիւքմիմիզէ թէսլիմ իտէճէք գատար պիզէ իթիպար իթմէզ իսէ։

Հէր նէ հալտսէ, պու խուսուսատա տահա սէճիլէնէճէք բէք չօգ չէյլեր վար իսէ տէ, պանլարտան պիր չօղուն տա սէօյլէն-

մէյէրեք տէ ադնաշէլբը օրոուզունտան, սարգիը նազար իմամիզ լաղըմ կէլիր։

Մէճպուրի եա իսթիյարի իլէրիատ թէչէպպիս օլունաճագ ըսլահաթ հազգիտա տէվլէթճէ նէ գատար միչքիլաթ չէքիլեճէ յի Չիմանիրէն նամալիմ տէ յիլ տիր։ Ցէվլէթիկ սատրդ օլան վէ վէթանընը սէվէն պու սատագաթ վէ մուհապպէթինի պու կիպի շէյլերդէ յախի մեճճանէն իսրադ իմանկի հալտէ հէմ տէվլէթէ պիր մանէվի ֆադաթ պէօյիւք խըզմէթ իմամիչ, հէմ տէ իսթիդպալէ պիր պէօյիւք թէէմնաթ հասրը իմամիշ օլուր։ Պիր էյամ թէեզրիպլէ օլունսուն տա պու օէօղիւմիզ սաֆինէ չըզմաղ իսէ պիզ տէ մահհոտ օլայրմ։

Ց. Վ.ԱՐԴՈՒՆ

ԳՕՆԿՐԷ

Գոնկրէ հագգընտա չօգ չէ.ֆէր սէօյլէնիյօր վէ տահա չօգ չէ.յէր տէ եաղբաբյօր։ Շիպկէսիզ պիզիմ իչիւն էն զիատէ մէհնուն օլաճագ չէյ, պունտան նէ գատար աղ պիր զամն էյէ եազայը գուրիմարադիլիսէք օ զլաճագ տըր։ Ամ պագրչտա կէօրիւնէն պու տուրդ լաքին պիզէ գալսա պունտան մուհիմմի վար։

Պիզէ պիր աղ աղ եա պիրազ չօգ էէր, եախօտ պիրազ աղ վէ պիրազ չօգ միւտահէլէ սէլահիյէթի վէրիրմիշ, շուրատա եա պուրատտ ասքէր իգամէթ իթարիէճէ յիմիշիզ եախօտ իթարիմէ յէճէ յիմիշիզ, ասքէ է ասաքիրի միլիյէ եա ժանտարմա տէնէճէ յիմիշ, պիզ պոշնէլարա պօշ չէ.յէր տիր տէմէ յիզ ամմա ձգատաց տա էհէմմիյէթ վէրմէ յիզ, ջինքի պունլար մէվճուտ օրուպ տա, հիյնի հաճէթտէ անէրատէն իսթիֆատէ օլունամատըրընա.խայը էմմալէր պուլապիլիրիզ։

Պիզճէ էն զիատէ էհէմմիյէթ վէրիլէճէք չէյ, բրէնսիպ օլսուն իտարէտէ մուխթարիյէթ օլսուն, հէր նէ օլուր իսէ օլսուն, չու եէնի հիյէթլեր իլէ պիզէ գալան հիյէթին թէնասիպ վէ իրթիպաթը մէմալիք հուտուտի կիպի խարթալարտա չըզբլան վէ կէօզէրիլէն խաթթալարա մանէնտ թէմիզճէ վէ թէվմաբ թէմամընա թային օլսունաճագ մը եօգսա միլէվվէս վէ միւշէվվէշ պիր հալտէ մի պըրաղըլաճագ, վէ Գոնկրէ պոդնուն իչիւնտէ թուլ միւտէթ պիր իմթիզաճ վէ միւսալէհէնին պագաոսընա էլզէմ օլան պիր թէտպիր կէօսթէրէպիլիճէք մի կէօսթէրէմէյէճէք մի, մուհիմմ ատտ իտիկճէք չէ.յէր պունար տրը։

Ջինքի իչին պու ճէհէթին ատ սէրահէթէն թէսվիյէ օլմայըպտա խէրիյէ պրագբլաբզը.կիպի բէք ազ վագթտա թէ.քրար պիր միւնազատ տահա զուհուր իտէպիլիպ, պիր եէնի մուհարէպէ գաբուսու աչրմասա պիլէ, էմնիյէթսիզլիք ճիհէթի իլէ ֆայիտա թէտարիքատ պուլունմագ լազըմ կէլէճէք, տայիմա տա պէօյիւք մասրաֆլարա միւհթաճ օլմաճագ։ Բումէլիտէ պիզէ գալան մէմալիքլէրին վարիտաթընտան մնալիյէճէ պիր իսթիֆատէ իտէմէ.ալիքտէն մնատտա, իսկ Սէրմէ յէ տախի մէճպուր օլապիլիրիզ վէ օ վագթ տայիմա սուրհ լաֆզընտա ֆագաթ հարպ ֆիլինտէ պուլունմամըզ լազըմ կէլիր, վէ պու տա եէնէ խասարաթ վէ խարապաթտան պաշգա պիր չէյ միւնթիճ օլմազ։

Մէսելա Պալգանլարընտան մուհաֆզասը տէվլէթը Ալբէյէ գալաճագ, վէ նէնի Բումէլի վիլայէթի Զուլասուլէբինտէ ատ Օսմանը իհֆիզի ասքէրի պուլունտուրմաճագ ակնիյօր։

Լարին մուհաֆզա վար մուհաֆզա տա վ.ր, իհֆիզի վար իհֆիզի տա վարտ։ Շըմալի վէ ճէնուպի Պուլկարիսթանլարտան Պալգանլարա տաշիմա պիր հիճում գօրճուսու օլուպ տտտ Պալգանլարը մուհաֆզա իմմէ.ք սրաշգա թէ.քէլիճի մուհթաճ տրը, պու դօրգու օլմայըպ տա եաբանը պիր հագգը մուհաֆզայը իսպաթ իչիւն լազըմ կէլէն պաշգա թէ.քէլիճի միւհթաճ տրը։ քէզալիք Բումէլի Թէսմիեէ օլունաճագ Պուլկարիսթանտան պէհնը եէվմ տահա պէրիյէ պիր հիճիւմ գօրգուսու իչիւն թային օլունաճագ իհթիաճ պաշգա տրը. իհթիմալ իւզերինէ օլան իհթիաճը եինէ պաշգա տրը։

Իմամ, պէնրալարընա նէ՝ եօլտա հիմմէթ օլունմուշ, գօնկրէ գարարլարը վէ մաղպալարը մէյտանտա օլմատըգճա, պիր հիքմ գապիլ օլամազ օլտուզունտան, չիմտիլիք եաբանը պիր խաթըրտա դալմագ իչիւն պու գատարճը պիր իշարէթ օլունմուշ տուր։

Ց. Վ.ԱՐԴՈՒՆ

Ֆ. Էֆէնտի,

Ագտէմճէ դաղէթալար վասէթասը.յա օլունան իյան մուճիպինճէ Սահմանադրութիւնուն օն սէքիզինճի տէվրի սէնէվիսի, տիւնքի բաղար կիւնիւ Բումէլի Հիսարընտա տախի թայիտ օլունտու։ Մարիւմիւ ալիւերի օլտուզու իւզրէ, գարիյէմիզին Ս. Թադէոսեան մէ.քթէպլինին էմրի իտարէսինի տերիւհտէ իթմիչ օլան հոդաբարճու էֆէնտիլէրին իչպու թէչէպպիւատէն մագսէալերի, Պողոս իչի գարիյէլերինտէ միւթէվմթին օլուպ էվվելքի բաղար կիւնիւ միլէթիմիզին Լեհտիգուլի խարիճինտէ վագի խասթէկյանէսինտէ իճրա օլունան Սահմանադրութիւն ըյտընտա հասպ էլ պուուրը մէվգի հաղբը պուլունամամըշ ջան էֆրատը միլէթի եէվմը մէսուտը մէզգիւրու այրըճա թաազիմ վէ թէզգերատ տավէթ, վէ օլ միւնասիպթէլէ գարիյէնին Ս. Սանդուխտ քիլիսասընտա հասրլ օլապիլէճէք թէմէթթիւաթը նագտիյէնի մարիֆզիրը մէ.քթէպին տէֆի իհթիյաճաթընա հասր իլէ.հէմ միլէթիմիզին Պողոպ իչինտէ մէսքիւն գըսմընը Սահմանադրութիւնուն թաեիսի տէվրը սէնէվիսինէ հիսէ.ֆէնտ, վէ հէմ թաղպէի մէ.քթէպը մէզգիւրու ֆայիտէմէնա խյէ.մէ.քտէն իպարէթ պուլունմուշտու։

Բումէլի Հիսարը ահալիսինին ֆագրը հալէրինտէն նաչի հէր նէ գատար եէվմի մեզգիւրտէ ֆէվգէլատէ պիր ինթիզամա ինթիզար օլունմազ իսի իսէ տէ, հոդաբարճու էֆէնտիլէրին վէ ալելուսուլ գարիյէ.յի մեզգիւրէ միւթէպէրանընտան Սէֆերեան Հաճի Բառնիկ էֆէնտինին հիմէմ ու զայրէթլէրի գէմերէսի օլարագ մեզգիւր Սահմանադրութիւն հանդէսի զայէթ մունթազամ, վէ անը թէրթիպ իսէնկէրին մագսէտի խայրմէրսէտինէ մուվաֆրգ սուրէթտէ իճրա օլունմուշ, վէ շու հալ իսէ շայանը թագտիրի ճիմմէ պուլունմուշ օլսուդունտան, պէր վէճճի աթի թաֆսիլաթընը պիլ իթա զաղէթայի միւթէպէերինիզտէ տերճինի իրթիմատէ միւտարաաթ գըլբընը էֆէնտիմ։

Շէյզէ քի, եէվմի մեզգիւրուն հանդէսի բիասէթինէ տավէթ պույուրուլմուշ օլան Դեր. Ց. Մմրբոիոս Ս վարդապետ հազրէթլէրի տաաթ իւշ պուչուգտա քիլիսա տէրուունինտէ միւէսսիր պիր քարոզա Սահմանադրութիւնուն պունտան օն սէքիզ սէնէ մուգատտէմ մէթպուը մուֆախամրզ օլան տէվլէթը մուազզամայը Օսմանլիյէնին միլլէթիմիզէ իհսան պույուրմուշ օլտուղու միւսատտաթը հավի պիր Նիզամնամէի մէհասին իհաթէ իտուկինէ, վէ պունուն ահքեամը միւնիֆէյի միւնտերիճէսի էֆֆրատը միլլէթի էրմէնիանընը վէզայիֆ վէ հուգուգունու թահտտ ու պէյանտէն, վէ մէքեաթիպ վէ օլ միսիլու թէէսսաթը խայրիյէի միլլեէմիֆին էմրի թէրագգիսընը միւթէրիմ մէվատտէն իպարէթ օլուպ պունտան լայզգը վէճճ իլէ իսթիֆատէյէ սայ ու վէրդիշ իտիմէսինի արզու վէ թավսիյէ էյլեմիշլէր տիր. վէ պատէհու Բումէլի Հիսարը էհալիսինէ խիթապը քէլամէ, մէքթէպլէրինճէ մէնհուտ օլան թէրագգեաթ վէ հիսանի հալտէն տօլայը անկերի թէպրիք, վէ ֆագաթ մէքթէպի մեզգուրուն սապաեայը գարիյէնին տախի թալիմ ու թէտրիսլերինէ մանգուս պիր շիպէսի պուլունմատըրընա տահր պէեանը թէէսսիֆլէ պունդանընն իքմալի էհէմմիյէթինի թարիֆ, վէ ինչալահիւ թաալա անգարիպ գարիյէի մեզգիւրէտէ պիր տէ գըզ մէքթէպի քիւշաբընը իւմիտ վէ թավսիյէ իտուպ, պու մագսէտին հուսուլի զըմընընտա քէնտուլերինին տախի եէտլերինտէն կէլէն հէր նէվ մուավէնէթի ասլա տիրիզ իթմէյէճէքլերի վասը մասէրրէթ էյթիեաբյա խաթմը քէլամ պույուրմուշլար տրը։ Եէվմի մեզգիւրտէ Արմաշ միաբանլարընտան Ֆազ Ց. Գէորգ իւթիւճեան վէ Ցաճատ վարդապետլեր հազարաթը վէ Սամաթիա քիլիսասը քահանալարընտան Աֆիստակէս աւագ քահանա հազրէթլերի քէնտի, հուզուրլարբյա քիլիսայը թէզեին էյլէմիշլէր տիր։

Ս. Պատարագ իճրասընտան սոնրա քիլիսա պաղչէսինտէ սանճագլար վէ թէղերինաթը մութէնէվիյի սայիրէ իլէ տօնատըմշ օլան պիր մահալտէ մէ.քթէպ թալէպէսինտէն Պ. Երուանդ Զաուշեան, Պ. Սմբատ Ղազարոսեան, Պ. Հրաչեայ Ազիկեան, Պ Արմենակ Հաճի Մավիեան, Պ. Աբրամ Պետրոսեան, վէ Պ. Վաղարշ Ազիկեան թարաֆընտան նութգլար իրատ օլունարագ քեաֆիֆէսի շուասրը թէրագգեաթ հարտէ միլէթիմիզճէ էհէմմու էլզէմ օլան սունուճը ըսլահաթ վէ իքմալաթըն էն պաշը օլան իլմ ու ֆիւնունա վէ մէարիֆ գազիեէսի օլտուղու ճիհէթլէ պունլարըն նէվրէսիտէկեանը էրմէնիանընն հէր ադընֆիրնա թամիմի իգթիզասընը պէեանտէն իպարէթ պուլանմուշ օրուպ թալէպէի մէրգումէնին պէլադէթի լիսան վէ ֆէթանէթի եզհանը, վէ իպրաղ էյլետիքլերի հիսարիաթը վաթանբէրվէրանէ վէ միլլէթբէրվէրանէլէթի սուղրա վէ քիւպրա քեաֆիֆէյի հազբրունու ֆէվգէլատէ մէսրուր վէ միւթէէսսիր էյլէմիշ աֆր։ Մեզգիւր նութգլարընն հիւրէտի, վէ խոճատուսիյէ Պ. Վաղարշ Ազիկեանընն վէ Պ. Երուանդ Զաուշեանընն նութգլարը, վէ Պ. Աբրամենակ Հ. Մավիեանընն ֆրանսէվիվիլ իպարէ նութգը այրըճա չաեանը իմագտիր պուլունմուշ վէ չէտիտ էլ չըրբմալարը.յա ալգըլանմըշ տրը։ Պունլարընն ադրզինտէ, տէվլէթլու ձէմիլ բէյ հազրէթլերինէ տէվլէթիանէլէրինտէ ֆրանսըզ Լիսանը մուգայիսի օլուպ մէ.քթէպի մեզգիւրտէ խայլը վագբիտան պէրու մեճճանէն ֆրանսըզ լիսանընը թէտրիս էյլեմէքտէ պուլունան Մ. Ցեթիէն ճէնապլէրի տախի ֆրանսէվի իւլ թպաղէ պիր նութգ գրպաթը.յա, էզմինէի գատիմէտէն պէրու լիսանը մեզգիւրուն քէպ իմիչ վէ էլան իմմէքտէ պուլունմուշ օլտուղու չէօհրէթ վէ էհէմմիյէթի պէեան, վէ էրմէնիէրին անը թահսիլտէ իպրաղ էմտիքլերի ֆէթանէթ վէ իսթիտատը մէհոուսէնա, վէ մէմալիքի սալթանաթը սէնիյէտէ միւթէվաթթըն ճգվամը միխթէրիֆէ միյանընտա շուլիսանը էրմէնիէրտէն էյի թահսիլ վէ թէէքլիմ էյլէյէն պիր գավմ պուլոչնմատըզը պա թէճրիպպէ մէշհուտաէրի օլտուղունու իգրարը պիրլէ. մէ.քթէպի մեզգուր թալէպէսի տախի լիսանը մեզգիւրուն թահսիլի խուսուսունտա իպրաղ էյլետիքլերիվէրզիշ ու խթիտատարբյա քէնտուսինի պու սրդպտէ թատիզ, վէ պունդան պէօրէ տպխի մեքթէպի մեզգիրէրտէ շու լիսանը թէտրիստէ տէվամէ թէրզիպ ու թէչվիգ էթմիշ օլտուղլարընը մատէլ մէմուունիյէ վէլ իֆթիխար պէյան էյլեմէլերի իւզերինէ.Ամբրոսիոս վարդապետ հազրէթլերի մեվգէյի խիթապէթէ պիլ գըյամ էվվէլա միւմայիլէյհ Մ. Ցեթիյէնէ միլլէթիմիզ հագգընտա վագի օլան հիւանի թէվէճճիհզ.լերինտէն) վէ պէղ ու հիմմէթ պույուրուգլարը գիեատքարարդտան տոպրը միլլէթ նամընա պէյանը թէչէքքիւր էյլետիքլերի միսիլու, մեքթէպի մեզգիւրուն էմրի թէրագգէսը զըմընընտա էօթէյտէն պէրու ֆէեատքարանէ վէ ճանսիբարանէ չալըշպ աթֆալը գարիյէյի բէնչէի ճէհալէթտէն թախլիսլէ, զիհնլերինին նուրը իլմ իլէ թէնվիր խտիլերէք պու կիւնքի հալը թէրագգը իմթիմալլերինէ սէպէպի էսվէպի օլակէմիշ օլան մերգումէ Հ. Բառնիկ էֆէնտիյէ տախի խասսէթէն պէյանը թէչէքքիւր, վէ միլլէթիմիզ միյանընտա պու միսիլու զէվաթը ֆազիլէթսըֆաթը թէզայիւտինիճէնապը Պարիյի մութթագտան թէմէնին էյլեմիշլէր. մանմանիլէյհ հազրէթլերինին իչպուն պէյանաթը քեաֆիֆէյի հազբրուն թարաֆընտան միւքերրերէն չէտիտ էլ չըրբմալարը.յա թէղագդի օլունմազ տուր։

Պունուն ադբպինտէ, Աչաղքի պաղ թէմիրէ օլունան վէ ինճէ.լիթթ թաամ իհզար իտիմիշ օլան մահալը մանասուպ կիտիրէրէք թաամա օթուրուլմուշ վէ Շիբ ու միլլէթի սալթանաթը Սէնիեէնին սատէթի հալի վէ զաթը հաչէմի նիժապը հազրէթի բաշիչահինին իզտիհատը էսմր ու իգպալի իչիւն պատէ նուշ խտիրմիշ տիր։ Պատէթթամ սաաթ օն պուչուզա գատար թալէպէ թարաֆընտան թէ.քրար նութգլար իրատ ճըշդնարագ քիլիսա պաղչէսինտէ իտիրտիյի կիպի պունտա տախի հեր պիր նութգ ագբպինտէ Ճիլլի նազմէլէր թէրենիմ օլոշնմուշ դաբ Մահալի մեզգիւրտէ գարիեէմիզին էհալիի իսլամիյէսի միւթէպէրանընտան թայը զէվաթը քիրամ թէչրիֆէ բաղպէթ պույուրուպ հազբը պուլունտուգլարը ճիհէթլէ, Բօպէրթ Գօլէճ նամ Ամերիգան մէ.քթէպի խօճաի Օսմանիսի Թիրեագեան Գալուստ էֆ.հազրէթլերի լիսանը լէթաֆէթպէեանը Օսմանիտէ պիր նութգը պէլիզ իրատբյա իլմ ու ֆիւնունուն ումմամ միլլէթի Օսմանիյէճէ հիսս օլունան իհթիյաճ վէ էհէմմիյէթտէն պահս իտէրէ.ք իսլամ վէ խրիսթիան քեաֆիֆէի էվլատը վաթան էլ էլե վերիպ սայէի թերագգբյաթվայէի ճէնապը Շէհրիյարիտէ պունուն միլքիմզտէ տերեճէյի քէմալէ իսլամը զըմընընտա եէք տիլ վէ եէք վիճուտ պէզ ու զայրէթ իտիմէսի լուզումունու պատէլ իչար, Հիսար մէքթէպի իւզերինէ նագը քէլամէ, գարիյէի մեզգիւրէտէ չէնտ սէնէ մուգատտէմ զուհուր իթմիշ օլան օլ հարիգի ազիմ, սարիճի զալիմ միսիլու էհալիի գարիյէյի ֆագը ու զարուրէթի ֆեվգէլ ատէյ կերիֆթար էյլեմիշ վէ էլան թէայեիշլերինին թէտարիքինտէն պիլէ աճիզ պրագմըշ իքէն, մէքթէպլերինին պու կիւնքի հալինէ իյսալի իչիւն լազըմ կէլէն թէչէպպիսաթը իճրասընտան կէրի տուրմամըշ օլտուգլարընտան տօլայը, էհալիի մեզգումէնին պիհագգըն չայանը մէտհ ու սիթայիշի ազիմ պուլունտուգլարընը իլանիյէ խաթմը քէլամ պույուրմուշտր, վէ պունտան սոնրա արթըգ վագթ կէճիքմիշ օլտուզունտան հանդէսէ խիթամ վերիլիպ ճէմաաթ, գալալլերի մէմմունիյէթ վէ մէսրուրիյէթ հիսսիեաթըյա մէմլու օլտուղու հալտէ, տազրլմաղա պաշլամըշ տրը։

Թահգըգաթը աճիզանէմէ կէօրէ եէվմի մեզգիւրտէ միլթէպէրանտան Զավուշեան Հաճի Գրիս վէ թէմպէքիճեան Աբրահամ աղալարը զայրէթիյէ մէ.քթէպ նամընա էր էյի պիր մըգտար ագչէ թօքլանըմըշ տրը։

ԱԲԻՍՈՂՈՒ Ս. ԻԹԻՃԵԱՆ

Հազիրան 12, 1878

Բումէլի Հիսարը։

Ցէրսասաէթտէ թապ ու նէչը օլունմագտա պուլունան Աէրիբ նամ ֆարսի իւլ իպարէ զաղէթա էվվէլքի կիւնքի նիւսխէսինտէ, Զաթը հազրէթը Բատիշահի վէ Աֆղանիսթան էմիրի Շիր Ալի խան պէյնինտէ թէաթիկ օլունան իքի գըթաա մէ.քթուպու տերճ իտիյօր։ Ամենէ զաղէթասը, պու իքի մէ.քթուպու Մ՝ուֆէչչեհ Գ՝ալալ նամ հինա զաղէթասընտան նագլէն տերճ իթմէ.քտէ օլտուղունու պէեան իտէյօր։

Աֆղանիսթան էմիրինին մէ.քթուպու 1295 մուհարրէմ 10 թարիխիյէ, վէ Զաթը հազրէթի Բատիշահի թարաֆընտան կէօնտերիլէն մէվպ 1295 մուհարրէմ 23 թարիխիյէ միվերրախ տրը։

Շիր Ալի խան մէ.քթուպունա, թարաֆը հազրէթի բատիշահինտէն Աֆղանիսթանա ֆէվգէլատէ պիր սէֆիր կէօնտէրիլմէսինտէն տոլայը ըղհարը թէչէ.քքիր իտիէօր։ վէ պատէհու մուհարէպէյէ նագլը քէլամ իտէրէ.ք, հարպա տայիը տօղրու մանիմաթ ամամագտա օլտուղունու մա թէէսիֆ պէեան իթտիքտէն սոնրա, Բուսլարըն Տէվլէթի Ալիյէ բայիթալթընա թէգարրուպ իթմէլերի խապէրինտէն տօլայը մահզունի.

եէթինի պէեան իսկյօր։ Շիր Ալի Խան պու մէսէլէտէն պահս ի-տէրէք Ինկիլթէրրա ալէյհինտէ իտարէի լիսան իտիյօր, վէ տէեօր քի Ինկիլիզէր քէնտի թէահհիւ-տաթընը սատագաթլա ի՛րա իթ-մէզլէր։ Շիր Ալի Խան Ռուսիանըն տօսթլուղունու տահա միւրաճ-ճահ վէ տահա ֆայիտէլի կէօրիւ-եօր, վէ քէնտիսինին պատէշին Ռուսիա տէվլէթի իլէ միւնասէ-պաթ թէէսիս իթմէք գարարընը-տա պուլունտուղունու իճատէ ի-տէեօր։ Էմիրի միւշարիէյհ մէք-թուպունա խիթամ վերէրէք, Զա-թը հազրէթի բատիշահինին տա-խի հէման պու բօլիթիգայա սիւ-լիւ քատէրէք, Ինկիլթէրրա տէվ-լէթինտէն թէպաիւտ վէ Ռուսիա-եա թէգարրուպ իյլէմէսի արզու-սունու պէեան իտէեօր։

Զաթը հազրէթի բատիշահի ճէվապընտա Շիր Ալի Խանըն տէրմէեան իյլէտիյի էֆքեարը թահսին իթմէյիպ, տէեօր քի Ինկիլթէրրա Տէվլէթի Ալիյէեէ հիչ զարար վերմէմիշ տիր։ Էմէյեր Ռուսլար բայիթախթըն գաբուլ-ըընա միւվասէլէթ իթմիշլէր իսէ, Ռուսլարընը պու մուզաֆֆէրիյէթի պագը ատէմլէրին խայինլիքլերի, վէ Ռուսիա տէվլէթինին պագը տէվլէթլէր թարաֆընտան պուլ-մուշ օլտուղու խաֆի մուավէնէ-թին էսէրի տիր։ Էյեր Ռուսիա Թիւրքիա իլէ եալընըզ պաշընա մուհարէպէ իթմիշ օլսա իսի, պու գատար մուզաֆֆէրիեթլէրէ մաղհար օլամայաճագ վէ ասքէր-լերի տախի հիչ պիր վագրթ Տէր-սաատէթ գաբուլարընա գատար միւվասէլէթ իտէմէեէճքլէր իսի։ Զաթը հազրէթի բատիշահի խա-լիսանէ օլարագ Աֆղանիսթան Է-միրինէ պատիի սէլամէթ օլաճագ շու նասիհաթը վերմիշ տիր քի, Ինկիլթէրրա իլէ օլան միւնասէ-պաթընը հիչ պիր վագրթ գաթ իթմէյիպ, պէտխահանէ նասի-հաթլարա տա սէմի իթիպար հէ-վալէ իթմէսին։

«Ախթէր» զաղէթասը պու իքի գրթա մէքթուպու նէյր իթմէք-լէ պէրապէր, պու մէքթուպլա-րընը, Զաթը հազրէթի բատիշահի վէ Աֆղանիսթան Էմիրի պէյնին-տէ թէաթի գրլընան ասլ մէք-թուպլար օլմասը խուսուսունտա ճիւպհէ ըզհար իտէեօր, վէ Աֆ-ղանիսթան բայիթախթը Դապուլ վէ Տէրսաատէթ պէյնինտէ բօս-թա իլէ մուխապէրէ օլմասըընը-տան, օն պէշ կիւն զարֆընտա, պու իքի շէհիրլէրտէն պիրիսին-տէն տիկէրինէ մէքթուպ կիտէ-մէեէճէք օլտուղու տախի, պու շիւպհէյի գուվվէթլէնտիրմէքտէ օլտուղունու տէրմէեան իտէյօր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Տաուտ բաշա ճիհէթի ասքէ-րիկէսի էրբեանը հարպիյէ ըկյա-սէթի, ֆէրիգանը քիրամտէն սա-սատէթլու Ֆէյզի բաշա հազրէթ-լէրինէ (Մաճար ժէնէրալ Գոլ-ման) թէֆվիզ ու իհալէ պույու-րուլմուշ տուր։

—

Տէրսաատէթ Իրան սէֆիրի տէվլէթլու Մօհսին խան հազրէթ-լէրինին բիւթպէսի, Իրան Շահը հազրէթլէրի թարաֆընտան պէօ-յիւք էյլչիլիք բիւթպէսինէ թէր-ֆի գրլընմըշ տըր։ Պունտան ագ-տէմ տէվլէթի Ալիյէ Թէհհրան սէֆարէթի տախի պէօյիւք էլչի-լիյէ թահվիլ գրլընմըշ ըտը։

—Թբրհալա ֆբրդայը Ֆհիւմա-յունունտան ալԹը թապուր ասքէր էվվելքի կիւն, Վէ Ամանա վէ Հալէպ վիլայէթլերի էֆրատը ասքէրիյէսինտէն 3–4 պինէֆէր ասքէր տիւնքի կիւն Տէրսաատէ-թէ մուվասէլէթ իթմիշլէր տիր։

—Խաքէնտերիյէ վէ Իզմիրտէն պուրայա պիր թագրմ խրսբզլար կէլմիշ օլտուղու խապէր ալընմաղ-լա, Պէյօղլու միւթէսարրըֆլըղը թարաֆընտան թէհարրիաթ իճ-բա օլունարագ, 9 նէֆէրի Դա-լաթատա պիր էվտէ պուլունուպ թէվգրֆ օլունմուշ վէ խուզրլէ-ընտէ միւխթէլիֆ գրյմէթլի պիր թագրմ էշնա իյէ 300 գատար լերա պուլունմուշ տուր։

—Պէշիքթաշ ճիհէթի գուման-տանը պուլունան Էտհէմ բաշա հազրէթլերի էօհտէսինէ թարա-ֆը հազրէթի բատիշահիտէն ֆէ-ըիգիւբ ըիւթպէի ճէլիլէսի թէվ-ճիհիյէ եավերը սանիի չէհրիարի թային պույրուլմուշ տուր։

—Պու կիւնլերտէ Ռուսիալրա-ըընը պիր նիւմայիշի ասքէրի եա-բաճագը վէ պէնտան մագսէս-լերի տախի կիւյա օրտույու հիւ-մայունու պիր զօրգույա տիւշիւ-ըիպ շայէտ սիլահ բաթարսա մէսուլիյէթի տէվլէթը Ալիյէեէ թահմիլ իթմէք իսթէտիքլերի ի-շիտիրմիշ տիր։ (Օսմանը)

—Պօսնաեա վէ Հէրսէք ասքէի իսիալը իչին Ավսթրիա տէվ-լէթինէ միւսաատ իթմէեէ Դոնկ-ըէնին գարար վերմիշ օլմասը խա-պերի տիւն սապահ պիր մագա-մը ալիեէ վարիտ օլմուշ տուր։ Ֆագաթ կէօրիւնիւր քի պու մէ-սէլէ հէնուզ անճագ էսասէն գա-ըարլաշըրըլմըշ օլուպ, էնա աթը մէզքիւրէտտէ նէ գատար միւտա-թէթ Ավսթրիա ասքէրի իգամէթ իտէճէյի խուսուսունտա Դոնկրէ իլէբուտէ միւզաքէրէ իտէճէք տիր։ Ավսթրիա իսթէեօր քի, քէնտի ասքէրինին իգամէթինէ միւտաթէթ թային օլունմասընը, վէ եախօտ հիչ օմազ իսկ, Ռուս ասքէրի Պուլղարիսթանտա նէ գա-տար միւտաթէթ իգամէթ իտէր ի-սէ, Ավսթրիա ասքէրի տէ Հէրսէք-վէ Պոսնատա օ գատար միւտաթէթ իգամէթ իյլէսիս։ Օսմանլը մու-ըախասալարը պու գարար չէտիտէն մուխալիֆէթ իթ-մէքտէ տիրլէր։ Վէ Ավսթրիա ասքէրինին զայրը մուայյէն պիր միւտաթէթ իգամէթինէ գարշը ըը-ըօթէսթօ էյլէմէք իւզրէ Գարա-թէտօրի բաշա հազրէթլերինէ տիւնքի կիւն թալիմաթ կէօնտե-ըիլմիշ տիր։

Գոնկրէնին գարարը գաթիսի-նէ միւնթազըրէն, Ավսթրիա հիւ-քիւմէթի, էօնիւմիւզէքի թէմ-մուզ այընըն իպթիտասընտա պիր գօլ օրտու թրիէնթէտէն վաբօրա պինմէյէ հազը օլապիլմէք իչիւն։ Էվամիրի լազըմէյի չիմտիտէն ի-թա իյլէմիշ տիր։ Պու ասքէրին նագլինէ մէմուր օլան Ավսթրիա Լոյտ գումբանեասը, Թրիէսթէ-յէ 10 գրթա վաբօր ճէլպ իտէ-ըէք, պունլարը հիւքիւմէթինին էմրի թահթընտա գօմուշ տուր։ Էզճիւմէ Իզմիրտէն չէհրիմիզէ կէլմիշ օլուպ, Օտէսաեա կիտէ-ճէք օլան Վէսթա նամ վաբօր, Թրիէսթէյէ կիթմէք իւզրէ ճմ-ալմըշ տըր։ Ֆ-ր տիւ Պոսֆօրուն մա-լիւմաթընա նազարէն, Սօֆիա չէհրի իլէ սանճաղը թէքմիլէն Շըմալի Պուլղարիսթանա թէրք օլունմայրպ, անճագ Սօֆիա սանճաղընը պիր գրսմը Շըմալի Պուլ-ղարիսթանա թէրք օլունճագ իմիշ։

Երինէ մէգքիւր զաղէթատա օ-գունտուղունա կէօրէ, Եունան մուրախասը Մ. Ցէլիեանի լօրտ Սալիսպըրի իլէ պիր միւլագաթ իտուպ, պու միւլագաթընտա անլամըշ քի, Եունանիսթանընն պիւթիւն մաթլուպաթընա գօնկ-ըէ թարաֆընտան մուվաֆագաթ օլունմայըպ, անճագ Եունան հու-տուտու պիր մըգտար թասհիհ օլունճագ իմիշ. չու սուրէթլէ Եունանա թէրք օլունճագ արա-զի Եանեա ճիհէթինտէն օլմաղլա աշ չօգ էհէմմիյէթի տէ օլաճագ իմիշ։

—Էտիրնէտէ մուգիմ Ինկիլիզ գօնսօլսու, Էտիրնէ վիլայէթի-նին հալինէ տայիր Ցէրսաատէթ սէֆարէթինէ պիր բաբօրթօ կէօն-տերիպ, Ռուս հիւքիւմէթինին սույ իտարէսինէ վէ Պուլղարյա-ըընն սույի հարաքեաթընա տայիր թաֆսիլաթը մալիւմաթ վերմիշ տիր։ Պու բաբօրթօ, Ինկիլիզ սէ-ֆարէթխանէսինտէ պէօյիւք պիր թէէսիր հասըլ իթմիշ տիր։

—Թէրհէճէ Հէրէր իմամնտէ Օսմանլըճա պիր եէնի զաղէթա մէյտանը ինթիշարե չըգմըշ տըր։

—Ռուս գօմանտանլարը Ռու-մանիատա գալան Օսմանլը հարպ էսիրլէրինին Տէրսաատէթ կէլ-մէլէրինի մէն իթմէքտէ օլտուգ-լարընտան Ռումանիա հիւքիւմ-թէ թարաֆընտան պու պապտէ բրօթէսթօ օլունմուշ տուր։

—Տիւն Օտէսատան կէլէն Ռուս վաբօրույլա խայլը զապթ վէ թա-պիպ կէլիպ, Այա Սթէֆանօսա կիթմիշլէր տիր։ Պունլար մէքթէ-պին օրթա սընֆլարընտան վա-գրթսըզ չըգարըլմըշ օլտուգլա-ըընտան, չօղու քիւչիւք եաչտա իմիշլէր։ (Թ. Շ-ութ)

— Պէօյիւք տէրէ բիացասընտա հէր ագշամ Ռուսլարընն պիր պանտօ մուզիգասը թէրէնիւմ իտէճէյի իշիտիրմիշ տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԻ ԴԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

15 Յունիս

Էսհ ում. ագչ. գաբ.		17-10
Պու սապահ 16 յունիս աչ.		17-25
Իսթիգ. 63 (Մութօն)	6 % ֆ.	94-
» 65 »	6 % ֆ.	94-
» 69 (Բինար)	6	84-
» 72 (Պոն տիւ Թրէզօր)	Լ.	28-50
» 73	6 % ֆ	83-
Ռումելի չէմէնտիֆէր 3 %		55-

—

ԱԳԶԼԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ.

Օսմ. լիրասը 100 գրշ տան	Դրշ. Փր.
Պէեազ մէճիտիյէ ֆարգը	106- 8
Մէթալիք »	121- [illegible]
Պագըր »	174-
Գայմէ »	286-20
Ինկիլիզ լիրասը	109-
Ֆրանսզ ալթունու	87-
Բօլ	89- 2
Գրրբմից ալթունու	51-10

ԻԼԱՆԱԹ

Պօղազ վէ Պուրուն վէ Գուլագ վէ Պէյին վէէնվայի սընրը խասթալըգլարը

Զէնտ սէնէտէն պէրու Բարիս վէ Վիէննանընն էն մէշհուր մէքթէպլէ-ըինտէ, պալատէքի խասթալըգլարընն էմրի թէտավիսի ուսուլունու թան-սիլ իլէ, պու տէֆա Տէրսաատէթ վիրուա իթմիշ օլան Տօգթօր Ա. Ան-ռանեան էֆէնտի, իլէէի մէգքիւրէյէ տուչար օլանլարը հէր ճումա վէ բազար կիւնլերի սաաթ 7տէն սօնրա Պէյօղլունտա Պալըգ բազարը ճիվա-ըընտա Էրմէնի քիլիսէսին։ ն արգա գաբուսու գարշըսընտա, Էրմէնի քի-լիսէ սօգաղընտա Ն՝ 3 խանէսինտէ վէ սաիր կիւնլէր տախի Պաղչէ գա-բուսունտա Էմին էօնիւ ճիվարընտա կէօմրիւյուն գարշըսընտա, 33 նու-մէրօլու Մ. Սօթիրիատէսին էֆզա-խանէսինտէ սաաթ 3տէն սօնրա գա-պուլ իտէր։

Սալը վէ ճումա էրթէսի կիւնլերի տախի Մէքթէպի Թրպպէյէի Շահա-նէտէ կէլէն խասթալարը մէճճանէն պագաճագ սրը։

—

Թիւրք վէ Ֆրանսըզ վէ Էրմէ-նի վէ Ինկիլիզ վէ Իթալիան լի-սանլարընտա պիրպիրինէ էվրագը ըէմմիյէ վէ զայրը ըէմմիյէ վէ թերճէմէ իթտիրմէք վէ պու լիսան-լարտան իսթիտա, վէ բրօթէսթօ վէ սայիրէ եազտրրմագ արզու ի-տէնլերին Սթամպօլտա Գիւրքճիւ խանընտա քեային 7 նումէրօտա զաղէթամըզին իտարէխանէսինէ միւրաճաաթ իթտիքլերի հալտէ, քէմալի սըզգարթ վէ սիւրաթ, վէ խուսուսի իլէ էհվալն ֆիյաթլէ իշլերի կէօրիւլէճէյի իլան օլունուր։

—

Հալէպ վէ ճիվարճա զաղէթամըզին ուսուր ու խուսուսունու Հալէպտէ իզզէթլիս Ասիլեան Յուսէֆ էֆէնտի լութֆէն տէրիւտէ իյլէմիշ օլտըղըն-ան օրալարտա պուլունան միւշթէ-բիլերիմիզին էֆէնտիի մուամալէյէ միւրաճաաթ իթմէլերի իլան օլունուր։

—

Թաշրատա պուլունան ապօնէլէ-բիմիզին էքսէրիսսինին միւտաթլերի խիթամ պուլմուշ օլտուղու հալտէ, հէնիւզ տէյնլերինի թէվվիյէ իթմէ-միշ օլտուգլարընտան, թէէքիտ վէ մուհարրէրաթ իլէ ուղրաշմաղա մա-հալ պրագմայարագ, լութֆէն ապօ-նէ պէտէլլերինի իտարէխանէմիզ կէօնտէրմէլերի շիտաթլէ ըէճա օ-լունուր։

—

ԱԼԹԸՆՃԸ ՏԱՑԻՐԼԻ ԻԼԱՆԸ

Պէյօղլու Թարլա պաղը ճիվա-ըընտա Զուգուր ճատաէսինտէ Ֆուչուճու սօգաղը քէօշէսինտէ վագը թէսվիյէի թարիգտէն միւ-թէպագի օլուպ, Տայրէնին մալի պուլունան 22 նումէրօ իլէ մու-բագգամ 43 զիրա պիր գրթա արսանընն պիլմիւգաեիտէ պէհէր զիրաբ եիւզիւք գայմէ եիւզ ղրշ հիսապըյլա 160 զուրուշա չըգմըշ վէ իշպու հազիրանընն 22 ինճի բէնչէմպէ կիւնիւ թալէ-պինէ ֆէրաղը մուգաբրէր պու-լունմուշ օլտուղունան վէ միւտ-աթթի մէգքիւրէ ինգըզասընտան ասնրա վուգու պուլաճագ զամմ գապուլ օլունմայաճաղընտան, արսաի մէգքիւրէյի ֆիյաթը մէր-գումէտէն զիյատէ պէտէլ իլէ իշ-թիրայէ թալիպ օլանլարընն ճու-մաա վէ բազարտան մաատա հէր կիւն Տայիրէ մուհասէպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի։ 3—1

(Տիկէր)

Զալաթատա Եօրղանճըլար ի-չինտէ օլուպ ըէգալիք Տայիրէնին մալի օլան 112 վէ 114 նումէրօ-լու եիրմի սէքիզ արշուն արսա տախի ֆիւրուխթ օլունմագ իւզ-ըէ միւզաեէտէեէ չըգարըլմըշ օլ-տուղունտան, թալիպ օլանլարընն ճումաա [վէ բազարտան մաատա, հէր կիւն Տայիրէ մուհասէպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օ-լունուր։

14 Հազիրան 1778 3—1

(Տիկէր)

Ալթընճը Տայիրէի պէլէտիէ մէճլի-սինէ ազա ինթիխապ իթմէյէ սէլա-հիյէթի օլան զէվաթընն կէօնտէրէճէք-լերի ըէյ վարագալարը իշ պու չէհրի հազիրանընն օն իւչիւնճիւ սալը կիւ-նիւնէ գատար գապուլ օլունուպ, անտէն սօնրա վիրուտ իտէճէք ըէյ բուսուլալարընն գապուլ օլունմայա-ճաղը վէ ինթիխապ սանսըզընն քիւ-չատըյլա մուամէլէի լազըմէսինին ի-ֆա գրլընաճաղը 2 հազիրան, 1294 թարիխիյլէ իլան վէ իշէ գրլընմըշ իսի։ Պու քէրրէ միւտաթի ինթի-խապիէնին սէքիզ կիւն տահա թէմ-տիտի լազըմ կէլէճէկինտէն, չէհրի հալին եիրմինճի սալի կիւնիւնէ գա-տար կէօնտէրիլէճէք ըէյ վարագալ-ըընն գապուլ օլունաճաղը ճիւմլեեէ մալիսմ օլմագ իւզրէ իլան օլունուր։

12 հազիրան 1878

—

Թէրսանէի ամիրէնին պիրի 11,700 վէ տիկէրի 10,000 վէ տիկէրի տախի 1,000 ղրուշլուգ իւչ գրթա սէրկի վէ պիր տէ Եէհուտիճէ պիր սէնէտ պիր սատէտ զարֆ տէրունինտէ չըգան ճու-մաա կիւնիւ Զալաթատա Գօմիսիօն խանը ճիվարընտա զայ օլմուշ իսէ տէ, ըէսմէն իճապը իճրա օլունմուշ օլուպ, մահֆիլ պունլարը պուլանա հիչ պիր ֆայիտէսի օլամայաճաղընտան մէգքիւր սէնէտ վէ սերկիլէրի հէր քիմ Զալաթատա Գօմիսիօն խանը օ-տա պաշըսը Հօճա Սուքիասա թէսլիմ իտէր իսէ, իգթիզա իտէն միւքեա-ֆաթընա տէսթրէս օլաճաղը իլան օ-լունուր։

—

Պոլս Եկեղեցական Մէջլիսէն՝ Պէյնոցի «Ընկերակցութեան» դէմ

Էֆէնտիի միւսամիլէյհ չաեանը գա-պուլ օլան հէր նէվի տավա վէքիա-լէթինի տէրէօհտէ իթմէքտէ, վէ խա-թիատա, սէքէսթրօ, բրօթէսթօ, լայ-հա վէ տաավիեէ միւթէալիգ իճապ իտէն սայիր էվրագը թահրիր ու թան-զիմ վէ իշ տանըշմագ իշիւն քէնտի-սինէ միւրաճաաթ իտէն զաթլարա ըէյ իթա իթմէքտէ օլտուղունու իլան ի-տէր։

Էֆէնտիի միւսամիլէյհին մահալի ի-գամէթի Զագմագճըլար եօգուշունտա Քիւչիւք Եէնի խանտա իւսթ գաթատա 9 նումէրօլու օտա տըր։ 12—2

—

ՏՕԳԹԷՕՐ ՄԱՐՔԻ

Վիէննա մէքթէպինտէ տիբլօմա ալ-մըշ վէ պունճա սէնէլէրտէն պէրու կէրէք էվրօբա վէ կէրէք Թիւրքիա խասթախանէլէրինտէ քէսպը չէօհրէթ իյլէմիշ օլան Տօքթէօր Մարքի պու տէֆա Պէշիքթաշ վաբօր իսկէլէսի գարշըսընտա 90 նումէրօլու Մաճար էճզախանէսինտէ բազար կիւնլերին-տէն մատա հէր կիւն սաաթ իշլէտէն ալթրյա գատար կէլէն ֆաքիր խան-թալէրի խայրէթ պագճաղը կիպի, սայըր վագթլար տախի քէնտի խա-նէսինտէ խասթէկեան իշլէն վազիֆա գապուլ իտէճէք տիր։

Միւսամիլէյհ Տօգթէօր էպէլիք վէ ճէրսանլըգտա մէհարէթը՝ ֆէվգէլատէ-սի օլուպ ումում խասթալըգլարը վէ ֆրէնկի վէ պունտան գալմա եէլլէրի վէ կէօզ վէ գուլագ վէ տէրի խաս-թալըգլարընը վէ բահիմ ուֆուն-նէթի վէ սինիր զայիֆլիի իլէ պէլ սօվուգլուղունու տախի քէնտի իճատ իթմէք օլտուղու պիր նէվ ա-լաթլէ օն տէֆատա էյի իտէճէյինի իլան իտէր։ Տէֆա՝ սաաթ 7տէն ետ գատար թապիպի միւսամիլէյհին Զա-լաթատա Գարաքէօյտէ թրամվայ սթասիօնու գարշըսընտա Մ. Նիգօլա-քի Մալուսի էճզախանէսինտէ պու-լունաճաղը իլան օլունուր։

—

ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՏՈՄԱՐԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ՊԱՐԶ ԵՒ ԿՐԿՆԱՏՈՄԱՐ

Որ պարունակէ փոխանակագրի, հա-շուեցուցի, բեռնագրի, վարկագրի, հաշուընթացի եւ այլոց ձեւեր եւ օրինակներ

Ի դէպ Վ-ՐԹ-ԲԱՆՑ Ե ՎՃԱՐԱԿԱՆՈՅ

Ն. ՏԻԳԶԻՆՃԱՆԻ

—

Ցպագրեալ արդեամբք եւ ծախիւք Լրիզ Ցիգրան հիֆենտիի Դարպասիօղլանի

—

Կեդրոնատեղին է Պօլիս Մէր-ճան չարշը Թիւ 33 Սրապեան Պաղատասար աղայի գրատունը, բերա Մ. Վայսի գրատունը և ուրիշ Հայ գրավաճառաց քով։

Դին կազմեալ օրինակին երեք քառորդ մէճիտ։

—

Զաղէթատիրզին Պէյօղլունտա Պէօ-յուք ճատաէտ քեային Թիւթիւնճիւ տիւքքեանլարընին քեաֆիֆէսինտէ Ցատամպօլ վէ Գալաթա սաթրճիլարընտա, վէ Օրթաքէօյ վէ Պէշիկթաշ Բօսֆա խարէխանէլէրինտէ վէ Պէօ-յիւ տէրէտէ Թիւթիւնճիւ Կոմիտաս վէ Ֆէսճի Անտոն աղալարընտիւք-քեանլարընտա վէ Պաղչէ-գաբուսուն-տա սուճու Պողոս աղանին տիւք-քեանընտա սաթըլմագտա օլտուղու վէ Ֆիյաթը 1 ղրուշլուգ գայմէ ագճէ օլտուղու խասսէթէն իլան օլունուր։

—

Սահիպ խմբագրատ
Լենոն Մազանան

ՏԱՊԱՍԱՆԸ Ե. ԳԱՎԱՌԵԱՆ
Մթանգոյտա Քիւրքիւ խանը Ն 20